

Η αιρετική απεικόνιση της «αγίας οικογενείας» (αποσπάσματα)

/ [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Από το βιβλίο του Μοναχού Σεραφείμ .

Γιατί είναι ξένη και απόβλητη» δημοσιεύουμε - κατόπιν ειδικής αδείας του συγγραφέως -ολόκληρο το ζ κεφάλαιο και αποσπάσματα της εισαγωγής, των κεφαλαίων β και η και της τελικής συνόψεως, προς καλύτερη γνωριμία των αδελφών με τον όλο σχετικό προβληματισμό της αμάρτυρης και καινοφανούς απεικονίσεως αυτής της λεγομένης «αγίας οικογένειας», η οποία υπονομεύει με εποπτικό τρόπο το δόγμα της αειπαρθενίας της Θεοτόκου και, συνεπώς, και το δόγμα της τελείας Θεότητος του Χριστού και Θεού ημών.

A. Εισαγωγή

[.....]

Η παρθενία της Παναγίας μας αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση της Ενανθρωπήσεως του Θεού και γι αυτό και σαφή απόδειξη της Θεότητος του Χριστού, έναντι πάντων των αιρετικών, όπως αναπτύσσουμε κατωτέρω· κατά τον

Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά: «Ένα μόνον είναι στον Θεό αδύνατο, να έλθει σε ένωση με ακάθαρτο, προ της καθάρσεως· γι' αυτό υπήρχε απόλυτη ανάγκη για μία τελείως αμόλυντη και καθαρώτατη Παρθένο, για την κυοφορία και την γέννηση του εραστή και δοτήρα της καθαρότητας» [4]. Γι' αυτόν το λόγο και υφίστανται από παλαιά η τιμή και υπόληψή Της πόλεμο εκ μέρους των παντοίων εχθρών της Εκκλησίας, των Ιουδαίων, των Γνωστικών, αλλά και των σημερινών απογόνων του Γνωστικισμού, των Μασόνων και Νεοεποχιτών -Θεοσοφιστών [5].

Τα τελευταία έτη έχει λάβει ιδιαιτέρως ευρεία διάδοση, πρωτίστως εξ αιτίας του γενικού θεολογικού και δογματικού ληθάργου, η λεγομένη εικόνα της «αγίας οικογενείας». Η εν λόγω εικόνα, οι ιστορικές απαρχές της οποίας ευρίσκονται στην Δύση, παρουσιάζει - κατά κανόνα εναγκαλιζόμενες - μία γυναικεία μορφή, μία ανδρική, νέου συνήθως ανδρός, και ενός παιδιού εν τω μέσω αυτών. Σε ακόμη χειρότερες εκδόσεις της εμφανίζονται εναγκαλιζόμενοι ο ανήρ και η γυνή σε περισσότερο «οικεία» στάση, και το παιδί παραπλεύρως, στην αγκάλη της μητέρας του. Και η βλάσφημη αυτή παράσταση, με όλα τα συνειρμικά μηνύματα που φέρει, υποτίθεται ότι παριστά την Θεοτόκο, τον Μνήστορα Ιωσήφ και το παιδίον Ιησούν.

Ο «Κερδώς Ερμής» έχει πετύχει την αγοραστική διάθεση της εικαστικής αυτής θεολογικής πλάνης σε καταστήματα προσκυνητών στην Αγία Γη, αλλά και στην περισσότερο παραδοσιακή Ελλάδα, μέχρι και στην Ουρανούπολη, πόλη των προσκυνητών, αλλά και στην Πρωτεύουσα του Αγίου Όρους, τις Καρυές.

Η εκκλησιαστική τέχνη, όμως, είναι απαραίτητως δογματική με ποιμαντικό προσανατολισμό και δεν αφήνει ασαφή περιθώρια για συναισθηματισμούς, φαντασία και λυρισμό, εικαστικές πρωτοτυπίες η αρχιτεκτονικούς ακροβατισμούς [6]. Όπως κάθε τι στην Εκκλησία έχει και αυτή αιώνια, Χριστοκεντρική, Θεανθρωποκεντρική προοπτική και έτσι καθίσταται τέχνη χάριν της Σωτηρίας και όχι «ars gratiae artis» («τέχνη χάριν της τέχνης»). Για τον λόγο αυτό, σύμφωνα με την διδασκαλία των Πατέρων της Ζ' Οικουμενικής Συνόδου, η εκκλησιαστική εικονογραφία πρέπει να διέπεται από δογματική ακρίβεια.

Στο παρόν κείμενο επιθυμούμε να αποτυπώσουμε την τεκμηριωμένη ανησυχία μας για την διάδοση της απεικόνισης της «αγίας οικογενείας» αλλά και το σαφώς νεοεποχίτικο νόημά της. Η αιφνίδια διάδοσή της μεταξύ και των Ορθοδόξων δεν μπορεί να θεωρηθεί άσχετη με την πρόοδο της αιρέσεως του Οικουμενισμού, όσο και των νεο-εποχιτικών ρευμάτων, τα οποία προσπαθούν να διεισδύσουν στην Εκκλησία μας και πρωτίστως επιφέρουν την σταδιακή νέκρωση η μετάλλαξη των ορθοδόξων θεολογικών «αντι-σωμάτων».

B. Η δυτική προέλευση και αποδοχή της παραστάσεως της «αγίας οικογενείας»

B.1. Η απεικόνιση δεν μαρτυρείται στην χριστιανική αρχαιότητα

Ο πολὺς περὶ τὴν ἱστορία τῆς χριστιανικῆς τέχνης ομότιμος Καθηγητὴς Κωνσταντῖνος Καλοκύρης στο σύγγραμμά του «Ἡ Θεοτόκος εἰς τὴν εἰκονογραφίαν τῆς Ανατολῆς καὶ τῆς Δύσεως» [7], ἐντοπίζει τὴν προέλευση τῆς παραστάσεως τῆς «αγίας οικογενείας» καὶ τὴν ἐξάπλωσή της κυρίως στὴν Δύση· «Δεν εἶναι πολὺ συνήθης εἰς τὴν Ανατολήν ἡ αὐτοτελὴς παράστασις τῆς αγίας Οικογενείας, ὡς εἶναι εἰς τὴν Δύσιν. Αὕτη διακρίνεται εἰς στενωτέραν καὶ ευρυτέραν. Τὴν στενωτέραν αγίαν Οικογένειαν ἀποτελοῦν, ὡς εἶναι εὐνόητον, ἡ Θεοτόκος, ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Ἰωσήφ, ἡ πάλιν ἡ Θεοτόκος, ὁ Χριστὸς καὶ ἡ αγία Ἄννα. Ἡ ευρυτέρα αγία Οικογένεια προκύπτει δια τῆς προσθήκης τῆς Ελισάβετ καὶ τοῦ Προδρόμου. Ἡ ἀπεικόνισις τοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ Ἰωσήφ εἶναι γνωστὴ ἀπὸ τὰ παλαιοχριστιανικὰ μνημεῖα (σαρκοφάγους κ.λ.π.)».

Τὴν τελευταία αὕτη πληροφορία, περὶ τῆς ἱστορήσεως σε ἀρχαῖες χριστιανικὲς σαρκοφάγους τῆς παραστάσεως τῶν τριῶν προσώπων Χριστοῦ, Θεοτόκου καὶ Μνήστορος Ἰωσήφ, ὁ Καθηγητὴς Καλοκύρης ἀρύεται ἀπὸ τὸ γαλλικὸ «Λεξικὸ τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας καὶ τῆς Λατρείας», ἀπὸ τὸ ἐκεῖ σχετικὸ λήμμα τοῦ H. Leclercq [8], ὅπου καὶ παραπέμπει [9]. Ἡ εἶδηση αὕτη φαινομενικῶς δικαιώνει τὴν ἐξάπλωση τῆς ἀπεικονίσεως αὕτης, ἀφοῦ ἀνάγεται, δῆθεν, στὴν χριστιανικὴ ἀρχαιότητα. Ὡστόσο, ἡ προσεκτικὴ ἀναδίφηση τοῦ συγκεκριμένου λήμματος τοῦ H. Leclercq παρουσιάζει πῶς ἐνδιαφέροντα γιὰ τὸ θέμα μας στοιχεῖα, καὶ ἐν τέλει καταρρίπτει τὴν ἀρχαιότητα τῆς ἀπεικονίσεως τῆς «αγίας οικογενείας».

Οὐσιαστικῶς ὁ H. Leclercq στο ἐν λόγῳ ἀρθρὸ μὲμφεται τὴν προσπάθεια πῶς καταβλήθηκε, κυρίως ἀπὸ Ἰταλοῦς, νὰ ἐντοπισθοῦν στὶς χριστιανικὲς κατακόμβες δῆθεν ἀρχαῖα πρότυπα γιὰ τὴν σύνθεση τῆς «αγίας οικογενείας»· ρωμαιοκαθολικοὶ ἐρευνητὲς, ὅπως ὁ Raphaël Garrucci, ἀναίρεσαν τὶς ἀρχικὲς τοὺς ἀπόψεις γιὰ τὴν ἐρμηνεία τῶν τριῶν μορφῶν σε διάφορες παραστάσεις [10] καὶ ἦλθαν ἐν προκειμένῳ σε σύγκρουση πρὸς ἄλλους, ὅπως τὸν ἀββᾶ Martigny, καθὼς ἄλλοτε οἱ ἀρχαιολόγοι διαπίστωναν, ὅτι οἱ εἰκονιζόμενες μορφὲς ἦταν κεκοιμημένων χριστιανικῶν οικογενειῶν καὶ ὄχι τῆς «αγίας οικογενείας», ἄλλοτε διαπιστωνόταν ὅτι οἱ ἱερὲς μορφὲς τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παρθένου καὶ τοῦ Μνήστορος ἦταν μέρος ευρύτερων συνθέσεων, ὅπως αὕτη τῆς προσκυνήσεως τῶν Μάγων.

Κατὰ τὸν Leclercq «ἡ καθολικὴ εἰκαστικὴ συνεχίζοντας τὴν χριστιανικὴ εἰκονογραφία, ἔχει ἀλλοιώσει ἓνα συγκεκριμένον ἀριθμὸν προσκυνητῶν τύπων καὶ

συμβόλων, τα οποία υποκατέστησε με άλλα, θεωρούμενα περισσότερο εποικοδομητικά [...] Η ιταλική φαντασία προώθησε περαιτέρω τις καταστροφές της, υποστηρίζοντας ότι ανακάλυψε στην αρχαιότητα τα πρότυπα των τύπων στους οποίους ήθελε να προσδώσει υπόληψη· και έτσι έγινε και εξήλθε των κατακομβών η “αγία οικογένεια”»[11].

Σύμφωνα με τα παραπάνω, αίρεται εντελώς η αναγωγή της απεικόνισης της «αγίας οικογενείας» στους πρωτοχριστιανικούς χρόνους.

[.....]

Z. Ο Μνήστωρ Ιωσήφ

Κατά την εκκλησιαστική ιστορία ο Μνήστωρ και φύλαξ της Θεοτόκου, ο υιός Ηλί, έχοντας περιέλθει σε χηρεία, προ της οποίας είχε αποκτήσει τέσσερις υιούς (τους λεγομένους στα Ευαγγέλια «αδελφούς του Κυρίου») και δύο θυγατέρες [77], «διήγεν εν χηρεία και σωφροσύνη ο Ιωσήφ· ετών γαρ ην περίπου εβδομήκοντα» [78].

Η ιερά υμνογραφία την Κυριακή μετά την Χριστού Γέννησιν, στον εορτασμό της μνήμης του Μνήστορος, συμπυκνώνει την περί αυτού διδαχή της Εκκλησίας· αναφέρει την γεροντική του ηλικία κατά την Γέννηση του Χριστού, ότι δηλαδή «των Προφητών τας προρρήσεις είδεν εν γήρα σαφώς, ο Ιωσήφ ο Μνήστωρ», αλλά και ότι ήταν μόνον νομιζόμενος πατήρ του Ιησού, «Χριστού πατήρ νομιζόμενος», και ότι «την μόνην εν γυναιξί, καθάραν και άμωμον, μάκαρ Ιωσήφ συ εμνηστεύσω, τηρών Παρθένον αγνήν, προς υποδοχήν του Ποιήσαντος»· επίσης, ότι κράτησε στην αγκάλη του τον Θεάνθρωπο και τον υπηρέτησε με ευλάβεια ως άγγελος, «ίστασο Θεώ σαρκί νηπιάσαντι, σοφέ Ιωσήφ διακονούμενος, ώσπερ Άγγελος» και ότι η επαφή με τον Χριστό καθαγίασε τον Μνήστορα Ιωσήφ σαρκί και πνεύματι [79].

Ο Μνήστωρ Ιωσήφ χρηματίζει, προσέτι, σύμφωνα με την ιερά υμνογραφία, και μάρτυρας της παρθενίας της Θεοτόκου έναντι των Ιερέων οι οποίοι Την ανέθεσαν σε εκείνον [80]· αυτό δηλώνει και ο γνωστότατος ύμνος «Κατεπλάγη Ιωσήφ το υπέρ φύσιν θεωρών» [81], ο οποίος καταλήγει: «και μαρτυρών ο Μνήστωρ Σου και φύλαξ τοις ιερεύσιν εκραύγαζε· Παρθένος τίκτει και μετά τόκον πάλιν μένει Παρθένος».

Κατά την αυθεντία της Εκκλησίας, η μνηστεία της Παρθένου με τον δίκαιο Ιωσήφ είχε ως σκοπό να προφυλάξει ακριβώς την παρθενία της μελλοντικής Θεοτόκου· διότι, γνωρίζοντας ο διάβολος την προφητεία του Ησαΐα περί της Γεννήσεως του Μεσσία εκ Παρθένου (Ησ. 7, 14), θα επιβουλευόταν με έμμεσους τρόπους την παρθενία Της· έτσι «η τοιαύτη κατάστασις [η μνηστεία], μη θίξασα την παρθενίαν

της Θεοτόκου, ένα μόνον λόγον και σκοπόν είχε κατά τον ιερόν Δαμασκηνόν [82]· την προφύλαξιν ακριβώς της παρθενίας της Μαρίας δι “εξαπατήσεως” του Διαβόλου». Ο Χριστός ήταν «νομικό τέκνο» του φαινομενικού αυτού γάμου, για την εξασφάλιση της θέσεώς του στην ανθρώπινη κοινωνία και την προφύλαξη της τιμής της Μητέρας Του [83] .

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ερμηνεύοντας το σχετικό εδάφιο του Ευαγγελιστού Ματθαίου συμπεραίνει, ότι όχι μόνον η Θεοτόκος, όπως θα δούμε, αλλ’ ακόμη και ο Άγιος Ιωσήφ ο Μνήστωρ, μετά την βίωση του υπερφυσού μυστηρίου της Ενανθρωπήσεως, να αποβούν πράγματι σύζυγοι ήταν αδύνατον (εμείς βέβαια, προσθέτουμε, ως αυτονόητο ότι και να φέρονται με οικειότητα)· «αυτό που από όσα λέχθησαν φαινόταν αυτονόητο και παραδεκτό, τούτο εν συνεχεία αφήνει να το καταλάβεις εσύ [μόνος σου]· ότι δηλαδή ούτε και μετά από αυτά, Αυτήν που έγινε μητέρα με τέτοιο τρόπο και καταξιώθηκε καινούργιων ωδίνων και παραδόξου λοχείας, εκείνος όντας δίκαιος, θα είχε ανεχθεί να την γνωρίσει. Διότι αν την ε γνώρισε και την είχε σε θέση γυναικός, πως την αναθέτει [ο Εσταυρωμένος] στο μαθητή, ως απροστάτευτη και μη έχουσα κανέναν;» [84]

Η μομφή κατά της αρετής της Παναγίας και του Μνήστορος από την σύγχρονη απεικόνιση της «αγίας οικογενείας» γίνεται ακόμη πιο εύκολα αντιληπτή, όταν αναλύσουμε την λεπτότητα των αρετών.

Η διδασκαλία της Εκκλησίας μας, η οποία μας καθοδηγεί προς την τελειότητα, αποσκοπεί στο να μας απαλλάξει από οποιαδήποτε εμπαθή αντιμετώπιση των πραγμάτων· έτσι, ως τήρηση της παρθενίας δεν νοείται μόνον η αποφυγή της πράξεως της πορνικής μείξεως, αλλ’ αναλογικώς και όσα οδηγούν σε αυτήν, όραση επιθυμίας, λογισμοί, εναγκαλισμοί, κ.ο.κ· οι ιεροί Κανόνες, ως μέσα προληπτικά η θεραπευτικά κατά της αμαρτίας, είναι εν προκειμένω σαφείς για την κατά της αγνότητας βλάβη από τις κινήσεις «οικειότητας», εναγκαλισμούς κ.ο.κ. [85]

Η χειρονομία εναγκαλισμού και η προσέγγιση της μορφής του δήθεν Μνήστορος προς αυτήν της Μαρίας, είναι και εξ άλλης επόψεως μεμπτή: δεικνύει και θράσος («παρρησία»), εντελώς ξένη προς τους πνευματικούς ανθρώπους, οι οποίοι, κατά τον Άγιο Αββά Δωρόθεο, δεν πρέπει ούτε στα μάτια να κοιτάζουν τον συνάνθρωπό τους, τηρώντας την ταπεινοφροσύνη· «και ίνα σπουδάζωμεν μηδέ ανανεύειν εις τα πρόσωπα αλλήλων· και τούτο γαρ, ως είπέ τις των γερόντων, είδός εστι παρρησίας» [86].

Δεν αμαρτάνει, λοιπόν, όποιος διατηρεί απεικονίσεις της Θεοτόκου, της «τιμιωτέρας των Χερουβίμ και ενδοξοτέρας ασυγκρίτως των Σεραφίμ», σε πολλή εγγύτητα η ακόμη και σε εναγκαλισμό με τον Μνήστορα; Η ομόφωνη διδασκαλία

των Αγίων Πατέρων, των οποίων ο λόγος είναι νόμος [87], διαπιστώνει την παντελή καθαρότητα όλων των αισθήσεων της Παναγίας μας, η οποία είχε «ως πλούτο τις δυνάμεις της ψυχής και όλες τις αισθήσεις του σώματος ανυψωμένες από κάθε μολυσμό» [88]. Πως να παραμερισθεί η διδασκαλία αυτή χάριν των ξενόφερτων συναισθηματισμών για μια «οικογενειακή» και όχι ασκήτρια Μαρία, την Ηγουμένη των παρθενούντων και μοναζόντων;

Ουσιαστικώς η απεικόνιση ανατρέπει την όλη αποστολή του Μνήστορος, ο οποίος δόθηκε ως μάρτυς της παρθενίας της Παναγίας και προστάτης Της, διότι Αυτή αποτελεί μόνον του Θεού «Νύμφην ανύμφευτον». Η «αγία οικογένεια» δεν διασώζει εικαστικώς ούτε την αρετή και κοσμιότητα του σώφρονος Μνήστορος Ιωσήφ, ούτε τον σεβασμό του έναντι του επιτελεσθέντος μυστηρίου της Ενανθρωπήσεως, ούτε τον αρχικό δισταγμό του έναντι της απορρήτου Συλλήψεως του Θεανθρώπου, συνήθως ούτε καν την γεροντική του ηλικία.

Τα εσφαλμένα μηνύματα αυτά, όμως, αποτελούν «μέλι στο ψωμί» μιας ευρείας κλίμακας συγχρόνων αιρέσεων και παραθρησκειών.

Η. Ο μασονικός και θεοσοφικός αποκρυφισμός κατά της Αειπαρθένου Θεοτόκου

Η.1. Οι αρχαίοι Γνωστικοί

[.....]

Από τους αρχαίους αιρετικούς παρόμοιες διδασκαλίες είχαν και οι Μεσσαλιανοί η Ευχίτες, αίρεση η οποία δέχθηκε τις γνωστικιστικές, μανιχαϊκές επιδράσεις και τις μετέδωσε και σε μεταγενέστερους Γνωστικούς, όπως είναι οι Παυλικιανοί και οι Βογόμιλοι [97]. Σύμφωνα με τις πληροφορίες του Αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού, οι Μεσσαλιανοί μεταξύ των άλλων δογμάτων τους, είχαν και τα εξής [98]: ότι τα κακά υπάρχουν εκ φύσεως, ότι και προ της πτώσεως ο Αδάμ έσμιξε με την Εύα απαθώς, ότι η Μαρία δεν συνέλαβε ασπόρως τον Λόγο, ότι πρέπει οι άνθρωποι να αποκτήσουν δύο ειδών ψυχές, μία όπως αυτή όλων των ανθρώπων και μία επουράνια, κ.λπ. Είναι φανερές και εδώ τόσο η πολεμική κατά της παρθενίας της Θεοτόκου, όσο και η πλάνη περί δήθεν πρωτογόνου και όχι μεταπτωτικής εισαγωγής της γαμικής σχέσεως, αντιθέτως προς ο,τι δογματίζει η Εκκλησία βασιζόμενη στην Αγία Γραφή, δηλαδή περί της αρχηγόνου παρθενίας των πρωτοπλάστων Αδάμ και Εύας [99].

Η.2. Οι σύγχρονοι αποκρυφιστές

Οι αρχαίοι γνωστικοί μύθοι, με διαδικασία που δεν είναι της παρούσης γραφής, μεταφέρθηκαν στις σύγχρονες μυστικές ομάδες, τα γνωστά «υπόγεια ρεύματα».

Γράφει ο Εδουάρδος Συρέ στο βιβλίο του Οι Μεγάλοι Μύστες, σημαντικώτατο έργο του σύγχρονου θεοσοφισμού (προλογισμένο δε σε μια ελληνική του έκδοση από τον πασίγνωστο Μασόνο «θεολόγο» Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών Νικόλαο Λούβαρι): «Φαίνεται ότι στις πρώτες χριστιανικές κοινότητες ο Ιησούς λατρευόταν σαν γιός της Μαρίας και του Ιωσήφ, αφού ο Ματθαίος μας δίνει το γενεαλογικό δένδρο του Ιωσήφ, για να αποδείξει ότι κατάγεται από το Δαβίδ. Στο σημείο αυτό χωρίς αμφιβολία, όπως και σε μερικές άλλες γνωστικές αιρέσεις, θεωρούσαν τον Ιησού γιό του Αιωνίου, όπως το Σαμουήλ αργότερα. Η παράδοσι στην προσπάθειά της ν' αποδείξει την υπερφυσική καταγωγή του Ιησού ύφανε τον πέπλο της το χρυσό και γαλάζιο, την ιστορία του Ιωσήφ και της Μαρίας, τον Ευαγγελισμό και όλα τα σχετικά με την παιδική ηλικία της Μαρίας στο ναό» [100]. Ο περίφημος Αμερικανός Μασόνος Albert Pike (1809-1891), στο έργο του Ήθη και Δόγματα του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου του Ελευθέρου Τεκτονισμού, επαναλαμβάνει - καταφάσκων - την αντίληψη, ότι ο Ιησούς ήταν γιός της Μαρίας και του Ιωσήφ και ότι η Μαρία αντιστοιχεί στην Αφροδίτη! [101] [.....]

ΣΥΝΟΨΗ

[.....]

6. Κατά την σύμφωνη γνώμη όλης της Εκκλησίας, η αειπαρθενία της Παναγίας, δηλ. η τήρηση της Παρθενίας Της όχι μόνον προ της Γεννήσεως του Χριστού, μετά την Σύλληψη, αλλά και κατά τον τοκετό και μετά από αυτόν, αποτελεί απόδειξη της Θεότητας του Χριστού· διότι μόνον ο Χριστός ως Θεός ήταν δυνατό να συλληφθεί από Παρθένο, να διατηρήσει την της μητρός παρθενία κατά τον τοκετό, αλλά και να προσδιορίσει με το θαύμα της Ενανθρωπήσεώς Του και την υπόλοιπη υπερφυή ζωή της Παναγίας Μητέρας Του. Επίσης, αν ο Χριστός δεν είχε γεννηθεί από παρθένο, δεν θα είχε επιτευχθεί η ανακαίνιση της ανθρωπίνης φύσεως. Κατά συνέπεια, η περί του αντιθέτου υπόνοια, που καλλιεργείται με την εν λόγω απεικόνιση, ότι υπήρξε συζυγική, οικογενειακή σχέση του Μνήστορος με την Παναγία, αποτελεί πόλεμο κατά της Θεότητας του Χριστού και της υποστάσεως της Εκκλησίας, που είναι το Σώμα Του.

7. Ως εκ τούτου η απεικόνιση της «αγίας οικογενείας» παραβιάζει και τον απαράβατο ορθόδοξο όρο της εναρμονίσεως των ιερών Εικόνων με την δογματική διδασκαλία της Ορθοδόξου Εκκλησίας, η οποία αποτυπώθηκε στην εικονογραφική παράδοση. Οι περισσότερες Εικόνες της Παναγίας απεικονίζουν Αυτήν και τον

Υιόν και Θεόν Της στην αγκάλη Της. Το ίδιο και η Εικόνα της Πλατυτέρας στους Ναούς, η οποία έχει ειδική και μέγιστη, κατ' εξοχήν δογματική, σημασία.

8. Στην Αγία Γραφή τονίζεται η ιδιαίτερη σχέση της Θεοτόκου με τον εξ Αυτής γεννηθέντα εκ Πνεύματος Αγίου Χριστόν. Η Παναγία αναφέρεται στην Αγία Γραφή ως «η μήτηρ του Ιησού» και ο Χριστός ως «ο υιός αυτής». Το μήνυμα της απεικονίσεως της «αγίας οικογενείας», είναι εντελώς διαφορετικό και προσβάλλει την ιδιαιτερότητα της σχέσεως της Παρθένου και Θεοτόκου προς τον εξ αυτής Γεννηθέντα, διότι προσθέτει και την μορφή του Μνήστορος Ιωσήφ σε θέση ισότιμου γονέως· συνεπώς η «αγία οικογένεια» αντιφέρεται και προς την Αγία Γραφή.

9. Η επιδεικνυόμενη οικειότητα των εικονιζομένων προσώπων στην «αγία οικογένεια» είναι για τους Χριστιανούς παντελώς ανάξια της αρετής του Μνήστορος Ιωσήφ, αδικεί δε και υπονομεύει το ρόλο του ως ουσιαστικού κηδεμόνα της Θεοτόκου και προστάτη της παρθενίας Της· δυσφημεί βέβαια και προσβάλλει πολύ περισσότερο την παναγιότητα της Θεοτόκου, την πασίγνωστη, παντελή υπέρβαση κάθε σαρκικής κινήσεως ψυχής και σώματος της Θεομήτορος, η οποία είναι η «μόνη αγνή, μόνη ευλογημένη», η «τιμιωτέρα των Χερουβίμ και ενδοξότερα ασυγκρίτως των Σεραφίμ» και η Οποία δεν θα ανεχόταν ποτέ κανέναν εναγκαλισμό και καμμία οικειότητα από έναν άνδρα.

10. Ακόμη και αν η εν λόγω απεικόνιση δεν ήταν προβληματική ως προς την προέλευσή της, όμως καθίσταται στο εξής απορριπτέα, ιδιαιτέρως στην εποχή μας. Ο λόγος είναι ότι υποβοηθεί τις, σήμερα ιδιαιτέρως διαδεδομένες, αποκρυφιστικές μυστικές διδασκαλίες της Νέας Εποχής (New Age) για την σημασία της «θηλυκής πλευράς του θεού» και του έρωτα μεταξύ των θεοτήτων, με ιδιαίτερα διαστρεβλωτικές αναφορές των αρχαίων και νεωτέρων αιρετικών, αποκρυφιστών, Μασόνων και Θεοσοφιστών εναντίον της Θεοτόκου Μαρίας και του Μνήστορος Ιωσήφ.

11. Η διάδοση της προβληματικής, αιρετικής αυτής απεικονίσεως της «αγίας οικογενείας» στο πλαίσιο του φαύλου κύκλου αγοραστικής «προσφοράς και ζητήσεως», δεν αθώνει το συνειρμικό μήνυμα της απεικονίσεως· αντιθέτως, καθιστά περισσότερο επιτακτική την ανάγκη έγκαιρης τοποθετήσεως της επίσημης Εκκλησίας και της ενημερώσεως των πιστών. Η αποδοχή της αποτελεί άμεση προσβολή στο Πρόσωπο της Παναγίας μας και συμβολή στις βλασφημίες των αιρέσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΕΛΟΥΣ

[4]. Μετάφραση από Ομιλία NB , Κατά την εις τα άγια των αγίων είσοδον της Πανυπεράγνου Δεσποίνης ημών Θεοτόκου 6, ΕΠΕ 11, 244ε.

[5]. Το ότι η Μασονία αποτελεί την συνέχεια του αρχαίου Γνωστικισμού προκύπτει

από τα θετικώτατα περί Γνώσεως (Γνωστικισμού) σχόλια Μασόνων και Θεοσοφιστών συγγραφέων, όπως λ.χ. του Édouard Schuré περί του Γνωστικού Μάνεντος: «Ο χριστιανικός όμως εσωτερισμός δεν συγκροτείται σε γερές βάσεις παρά μονάχα κατά τον τέταρτο αιώνα με τον γεμάτο μυστικοπάθεια και ισχυρό Μανές, τον πατέρα του Μανιχαϊσμού. Ήταν η πρώτη απόπειρα για να εισχωρήσει το εωσφορικό ρεύμα μέσα στο χριστιανικό ρεύμα. Καμμία θρησκευτική προσωπικότητα δεν παραμορφώθηκε κατά τρόπο τόσο υβριστικό [...] Παρ' όλα αυτά, η μεγάλη του προσωπικότητα άφησε τη σφραγίδα της πάνω στη φανατισμένη οργή που προκάλεσε και στις αδελφότητες που εμπνεύστηκαν από τις θεωρίες του» (Από τη σφίγγα στον Χριστό· η θεία εξέλιξη, μτφρ. Βάρδας Σκληρός, εκδ. «Πύρινος Κόσμος», Αθήνα 1992, σελ. 426)· επίσης, από τις μελέτες άλλων ανεξάρτητων ερευνητών, ως του Gilles Quispel, ο οποίος στο σύγγραμμά του Η Γνώση ως παγκόσμια θρησκεία (Gnosis als Weltreligion, Origo Verlag, Zürich 1972[2]) επισημαίνει τον γνωστικιστικό χαρακτήρα των αναρίθμητων συγχρόνων μυστικών «κινήσεων», Μασονίας, Ροδοσταύρων κ.α. (σελ. 75: «Wie viele gnostizierende Bewegungen und Sekten es in der Neuzeit seit Jakob Boehme gegeben hat, ist nicht so leicht zu sagen; ihre Namen sind Rosenkreuzerei, Freimaurerei, "Legio"»). Ο Γνωστικισμός, με την μεταφυσική, οντολογική του διαρχία (ισοστάθμια πάλη καλού Θεού και κακής ύλης, φωτός και σκότους, πρβλ. Κ. ΣΚΟΥΤΕΡΗΣ, Ιστορία δογμάτων, τομ. Α , Αθήνα 1998, σελ.329-334) αποτελεί καθαρώς και εκπεφρασμένως σατανικόν εφεύρημα τόσον, ώστε ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός να αναφωνεί περί των Γνωστικών Μανιχαίων: «Ακούσατε, τι λέγουσιν οι επικατάραιοι Μανιχαίοι, οι εσκοτισμένοι περί το φως, το στόμα του διαβόλου. Λέγουσιν, ότι η ύλη επολέμησε μετά του Θεού και απέσπασε μέρος απ' αυτού [...] Κρείττον εστιν ιουδαΐσαι και Ιουδαίον αποθανείν ήπερ κοινωνήσαι τοις Μανιχαίοις. Ω από των Μανιχαίων. Ακούσατε δη προς Θεού, ω άνδρες, τι φησιν ο θεόλεστος Μάνης» (Κατά Μανιχαίων 67, PG 94, 1561C.D.). Βεβαίως, στον βαθμό που ο σημερινός Ιουδαϊσμός έχει αποδεχθεί την θεολογική διδασκαλία της Καββαλά, της λευκής του μαγείας, είναι επίσης Γνωστικισμός, όπως άλλωστε είναι και η (αποδεδειγμένως) καββαλο-κεντρική Μασονία, με χαρακτηριστικό εκπρόσωπο τον σατανικό Albert Pike και τους θεοσοφικούς-μασονικούς κύκλους περί την Έλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι και τους συνεχιστές της. Περί του μεσαιωνικού ευρωπαϊκού Γνωστικισμού, καθώς και της σχέσεώς του με τις Μυστικές Εταιρείες και τον Προτεσταντισμό βλ. επίσης τα σπουδαία κείμενα Ι.Μ. ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΜΕΛΙΣΣΟΧΩΡΙΟΥ, Γνωστικοί-Γνωστικισμός, <http://www.impantokratoros.gr/gnostikoi.el.aspx>.

[6]. Συνέβη, σε τοιχογραφία που αναπαριστούσε την εμφάνιση Αγγέλου, να έχει ζωγραφισθεί περιστέρι που τρόμαξε με την αγγελοφάνεια και φτερούγισε μακριά. Τούτο δε, παρά την δογματική αλήθεια ότι το φως δια των οποίων οι Άγγελοι (ως

ετερόφωτοι οι ίδιοι) φωταγωγούν αλλήλους (ιεραρχικώς) και τους ανθρώπους είναι το άκτιστον Φως της Θεότητος και ότι το Φως αυτό, το άκτιστο, δεν είναι ορατό παρά μόνο σε κτίσματα νοερά (αγγέλους, ανθρώπους και δαίμονες) και όχι σε ζώα. Αυτό το γεγονός δεικνύει την ανάγκη της θεολογικής αρτιότητας του εικονογράφου η τουλάχιστον της πιστής κατακολουθήσεως των παραδεδομένων εικονιστικών προτύπων. Βλ. ΑΓΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ, Αντιρρητικός προς Ακίνδυνον 6, 9,21 («Αλλά και τη προς Θεόν νεύσει και υπουργία το φως τούτ' έχοντες οι άγγελοι, παριστάσι μη μόνον ουκ είναι φύσιν αυτοίς τουτί το φως, αλλ' ουδέ φυσικώς αυτοίς προσείναι») και Υπέρ των ιερώς ησυχάζόντων 1,3,27 («Ει ζώνον άλογον ετύγχανε τότε παρόν επί του όρους, άρ' αν ήσθετο του τον ήλιον υπερλάμπαντος εκείνου φέγγους; Ουκ έγωγε οίμαι· και γαρ ουδέ της περιλαμπάσης δόξης Κυρίου τους ποιμένας επί τη του Χριστού γεννήσει αισθέσθαι γέγραπται τα ποιμνια»). Π.Κ. ΧΡΗΣΤΟΥ, Γρηγορίου του Παλαμά Συγγράμματα, τομ. Γ , Θεσσαλονίκη 1970, σελ. 399 και τομ. Α , Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 438 - αντιστοίχως.

[7]. Εκδ. Πατριαρχικόν Ίδρυμα Πατερικών Μελετών, Θεσσαλονίκη 1972.

[8]. Η. LECLERCQ, «Famille (Sainte)» εν F. CABROL-H. LECLERCQ, Dictionnaire d'Archéologie Chrétienne et de Liturgie, tome 5 (première partie), Paris 1922, 1102-1107.

[9]. Κ. ΚΑΛΟΚΥΡΗΣ, «Η Θεοτόκος εις την εικονογραφίαν της Ανατολής και της Δύσεως, εκδ. Πατριαρχικόν Ίδρυμα Πατερικών Μελετών, Θεσσαλονίκη 1972, σελ. 85.

[10]. Η. LECLERCQ, ενθ' ανωτ., 1103· «La fresque du cimetière de Domitille a changé d'interprétation; elle est redevenue ce qu'elle a été dès l'origine; la représentation d'une famille chrétienne et c'est le P. Garrucci lui-même qui, dans son Histoire de l'art chrétien, a reconnu que les saintes familles sont toutes modernes».

[11]. Η. LECLERCQ, ενθ' ανωτ., 1102ε. «L'imagerie catholique, en prenant la succession de l'iconographie chrétienne, a altéré un certain nombre de symboles et de types vénérables auxquels elle en a substitué d'autres réputés plus édifiants! [...] L'imagination italienne poussa plus loin ses ravages, elle prétendit découvrir dans l'antiquité des modèles aux types qu'elle voulait accréditer : ce fut ainsi qu'on vit sortir des catacombes la "sainte famille"».

[.....]

[77]. Βλ. το κείμενο του Αγίου Επιφανίου Κύπρου (από το Πανάριον) και τα λοιπά κείμενα τα παρατιθέμενα στο ΑΓΙΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Ο ΣΙΝΑΪΤΗΣ, Ερωτήσεις και Αποκρίσεις 153 PG 89, 812B.C, αλλά και την αμέσως ακόλουθη παραπομπή.

[78]. ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ, Περί του Βίου της Υπεραγίας

Θεοτόκου 7 PG 120, 196A.

[79]. «Όλος επαφή τη θεία πανεύφημε, καθαγιασθείς ψυχή και σώματι, μεταβέβηκας προς άύλους μονάς». Εκ της ως άνω ακολουθίας (ευρισκομένης στο Μηναίο του Δεκεμβρίου, μετά τις 26), αντιστοίχως στο 2ο κεκραγάριο του Εσπερινού, στο 1ο τροπάριο της α ώδης, το 1ο της δ ώδης, το 2ο της γ και το 2ο και 3ο της στ .

[80]. Βλ. περί της σχετικής απεικόνισεως και παραδόσεως, Κ. ΚΑΛΟΚΥΡΗΣ, ενθ' ανωτ., σελ. 109-111.

[81]. Θεοτοκίον των καθισμάτων της α στιχολογίας του Όρθρου της Κυριακής του δ ήχου.

[82]. Έκδοσις ακριβής της Ορθοδόξου Πίστεως 14 (87) PG 94, 1160B· «Η δε μνηστεία, φυλακή τε της Παρθένου υπήρχε, και του τας παρθένους επιτηρούντος αποβουκόλημα».

[83]. ΙΩ. ΟΡ. ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ, ενθ' ανωτ., σελ. 116ε. Βλ. τις σχετικές θεολογικές γνώμες στο εξαίρετο αυτό έργο.

Υπάρχει και ο ισχυρισμός ότι ο Μνήστωρ Ιωσήφ δεν ήταν χήρος, αλλά δια βίου παρθενεύων: ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΣ, Θεολογικόν, τύποις του Χρόνου, Βενετία 1872, σελ. 503· «Οι μεν φασι τον Ιωσήφ χηρεύσαντα μνηστευθήναι τη παρθένω· τους δε εκ της προτέρας γαμετής υιούς αυτώ γεγονότας αδελφούς του Κυρίου καλείσθαι· τοις δε, μάλλον εναλήθως έοικεν έχον τον Ιωσήφ δια βίου παντός παρθενίαν ασκήσαι».

[84]. Μετάφραση από Εις το κατά Ματθαίον 5,3 PG 57, 58.

[85]. Ο 11ος ι. Κανών του Αγίου Ιωάννου του Νηστευτού προσδιορίζει το θεραπευτικό κανόνα που λαμβάνει «η εις ασπασμούς ανδρός ελθούσα και επαφάς, μη μέντοι διαφθαρείσα». Βεβαίως, αυτά δεν ισχύουν για τις εγγάμους, αλλ' η Παναγία μας δεν ήταν ούτε έγγαμος. Η εν λόγω απεικόνιση ανατρέπει τα αυτονόητα. ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ, Πηδάλιον, εκδ. «Αστήρ», Αθήναι 1990, σελ. 706.

[86]. Διδασκαλία Δ - Περί θείου φόβου 54, ΑΒΒΑΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ, Έργα Ασκητικά, εκδ. «Ετοιμασία», Καρέας 1993, σελ. 156 (PG 88, 1665D-1668A).

[87]. ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ, Επιστολή προς Ιορδάνην Αρχιμανδρίτην περί του Τρισαγίου Ύμνου 3, PG 95,28B.

[88]. ΑΓΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ, Ομιλία ΙΔ - Εις τον Ευαγγελισμόν της πανυπεράγνου Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και αειπαρθένου Μαρίας PG 151, 172B.C· «... κυρίως γαρ ούσα φερωνύμως παρθένος, πάσαν είχε την της αγνείας παντελή παγκτησίαν, παρθένος ούσα και το σώμα και την ψυχήν, και τας της ψυχής δυνάμεις και τας του σώματος αισθήσεις πάσας μολυσμού παντός υπερανωκισμένας πλουτούσα».

[.....]

[97]. Π.Κ. ΧΡΗΣΤΟΥ, Ελληνική Πατρολογία, τομ. Γ , εκδ. «Το Βυζάντιον», Θεσσαλονίκη 1987, σελ. 121.123.

[98]. Περί αιρέσεων 80, PG 94, 732A.B. · «ιγ . Ότι φύσει τα κακά. ιδ . Ότι και προ της παραβάσεως απαθώς εκοινώνησεν ο Αδάμ τη Εύα. ιε . Ότι σπέρμα και Λόγος έπεσεν εις Μαρίαν. ιστ . Ότι δύο δει κτήσασθαι τον άνθρωπον ψυχάς, φασί· μίαν την κοινήν ανθρώποις και μίαν την επουράνιον» κ.α. Αυτά ας τα βλέπουν και όσοι σύγχρονοι θεολόγοι διδάσκουν ότι ο γάμος ήταν προπρωτική πραγματικότητα.

[99]. Όπως ερμηνεύει ομοφώνως η Εκκλησία την παιδική αθωότητα των Προπατόρων Αδάμ και Εύας (Γεν. 2, 25), και τη μείξη τους μόνον συνεπεία της πτώσεως (Γεν. 4,1). Η εκ των προτέρων διάκριση του ανθρώπου σε άρρεν και θήλυ ήταν οικονομία Θεού, κατά την εκκλησιαστική ερμηνεία, ώστε σε περίπτωση παρακοής, όπως και έγινε, να μη μείνει χωρίς διαδοχή το ανθρώπινο γένος.

[100]. ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ ΣΥΡΕ, Οι Μεγάλοι Μύστες· εισαγωγή στην απόκρυφη διδασκαλία των θρησκείων, μτφρ. Ε. Ανδρουλιδάκη, εκδ. «Ενωμένοι Εκδότες», Αθήναι α.χ., σελ. 376.

[101]. ALBERT B. PIKE, Morals and Dogmas of the Ancient and Accepted Scottish Rite of Freemasonry, Charleston, A.M. 5641, σελ. 564· «Paul of Samosata taught that Jesus Christ was the Son of Joseph and Mary» και σελ. 296· «It is the Statue of Olympian Jove, worshipped as the Father, in the Christian Church that was a Pagan Temple ; it is the Statue of Venus, become the Virgin Mary».

Πηγή: impantokratoros.gr